

Asia: VN/33727/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleisiä huomioita esitysluonnoksesta

Ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilu on kannatettava, jos sillä saadaan aidosti kitkettä ylikouluttamista aloilta, joiden työllisyysnäkymät ovat huonot. Koulutustarjonnan supistuminen pitää kohdistua aloille, joilla valmistumisen jälkeinen työllistyminen on heikkoa. Ammatillisen koulutuksen vähenevät resurssit pitää keskittää työvoimapula-aloille, kuten sosiaali- ja terveysalalle. Laadukas koulutus sisältää riittävästi lähiopetusta, jossa keskitytään osaamisen hankkimiseen perustiedoissa ja-taidoissa.

Ammatillisen koulutuksen kokeilua koskevat säädösehdotukset

SuPer vastustaa ehdotusta englanninkielisen koulutuksen lisäämisestä sosiaali- ja terveysalalla. Käytäntö on osoittanut, että hyvistä aikeista huolimatta kotimaisten kielten kehittymiseen ei käytetä riittävästi resurssia englanninkielisessä koulutuksessa. Sosiaali-, terveys- ja kasvatusalalla asiakkailta on oikeus saada hoitoa ja huolenpitoa joko suomeksi tai ruotsiksi. Sosiaali- ja terveysalalla riittävä ammatillinen kielitaito on edellytys asiakas- ja potilasturvallisuuden toteutumiselle.

Rahoituksen uudistusta koskevat säädösehdotukset

SuPer kannattaa vaikuttavuusrahoituksen osuuden nostoa. Rahoitusmallin tulisi ohjata koulutusta vastaamaan paremmin työelämän tarpeisiin ja tukea nopeaa työllistymistä. Tästä syystä valmistuneiden työllistymisen ja jatko-opintojen osuuden kasvu on kannatettava muutos rahoitusmallissa. SuPer toivoo, että toteutuneiden opiskelijavuosien laskeminen tavoitteellisten opiskelijavuosien sijaan vaikuttaisi positiivisesti koulutuksen laatuun ja opiskelijoiden valmiuksiin, kun koulutuksen järjestäjien ei tarvitse täyttää ryhmiä sosiaali- ja terveysalalle soveltumattomilla opiskelijoilla.

Oppimisen tukea ja erityistä tukea koskevat säädösehdotukset

Toisen asteen opiskelijoiden kasvava oppimisen tuen tarve on tunnistettu tosiasia. Ammatillisen koulutuksen rahoituksessa hyvä kannustin tukitoimien vahvistamiseen on koulutuksen vaikuttavuusarvioinnin parempi palkitseminen eli tuetaan enemmän sitä, että opiskelija valmistuu ja työllistyy.

Opiskelijoiden tukitoimien tulee olla riittäviä opintojen etenemiseksi ja ryhmäkokojen sopivat. Valitettavasti jatkuvan haun opiskelijoilla ja henkilökohtaistamisen seurauksena ryhmäytymisen ja vertaistuen mahdollisuudet ovat pienentyneet. Vieraskielisille opiskelijoille pitää mahdollistaa riittävä kotimaisten kielten opetus. Olisi myös hyvä luoda kielen oppimisen tilanteita arjessa keskusteluissa suomenkielisten opiskelijoiden kanssa. Opiskelijoilla tulee olla mahdollisuus jakaa yhteistä tietoa ja reflektoida omaa osaamistaan. Sosiaali-terveys -ja kasvatusalalla vuorovaikutus on niin tärkeässä roolissa, että myös koulutuksen aikana tarvitaan vuorovaikutustilanteita läsnä ollen. Kaikki oppiminen ei voi tapahtua verkossa, jossa vuorovaikutus on erilaista kuin kasvokkain.

Tilauuskoulutusta koskevat säädösehdotukset

Jos tilauuskoulutuksella on tarkoitus kouluttaa ammattitaitoisia ja päteviä osaajia suomalaisille työmarkkinoille, on perusteltua käyttää kansallisia tutkinnon perusteita. Tällöin pätee koulutuksen järjestämisluvan mukaiset, perusteissa määrätyt kielitaitovaatimukset eli tutkinto suoritetaan suomeksi tai ruotsiksi.

Muut ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia koskevat säädösehdotukset

Väite työelämätoimikuntien pistemäisistä vierailukäynneistä ei pidä paikkaansa sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon työelämätoimikunnan kohdalla. Vierailukäyntejä on tehty paljon ja vuoropuhelu koulutuksen järjestäjien kanssa on ollut aitoa. Työelämätoimikunnilla on tehtävänsä koulutuksen laadun tarkkailijoina. Onko hallituksen tahtotila, että määrä korvaa laadun, eikä koulutuksen laadulla ole enää mitään väliä?

Asetusluonnokset

-

Muut kommentit

-

Salo Jussi
Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry

Ojajärvi Sari
Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry

